І чужому научайтесь,
Й свого не цур айтесь...
Т. Ш ЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 30. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1960 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 30. VOL. LXVII.

КОНГРЕС РОЗГЛЯНЕ ДЕСЯТИРІЧНИЙ ПЛЯН НУКЛЕАРНОЇ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ КРАЇНИ

Вашингтон. — Урядова Комісія для справ атомової енергії предасть на протязі цього тижня на розгляд Конгресу розплянована на 10 років програму побудови нових нуклеарних реакторів, з допомогою яких можна б було продукувати дешеву електричну енергію, особливо ж у тих областях ЗДА, де продукція електрики під сучасну пору дуже коштовна. Буде передана ця програма Об'єднаній конгресовій комісії для справ атомової енергії, яка цього тижня починає свої щорічні переслухання в справі сучасного стану і розвитку в ділянці атомової енергії. З політичної, технічної і психологічної точки погляду нова програма є зворотним пунктом у здійснюванні усієї програми атомового і нуклеарного розвитку ЗДА, на яку уряд видатків кожного року 100 мільйонів долярів і яка досі обмежувалася виключно до мілітарно-політичної ділянки. Програма передбачає розвиток і конструкцію порушуваних нуклеарною енергією реакторів, з допомогою яких вже наприкінці 60-их років можна б було продукувати дешеву електричну енергію, чого домагалася вже від довгого часу конгресова комісія для справ атомової енергії. — Мали б бути будовані ці нові реактори у співпраці з приватною індустрією, а якщо б приватний капітал на це не пішов, то уряд мав би заснувати свої окремі підприємства для тієї мети. Пропоновані реактори мали б бути різних типів, значить охолоджувані з допомогою газу, натрію й інших засобів. Нова запропонована урядовою атомовою комісією програма є виявом однозгідности в поглядах на потребу використання нуклеарної енергії з дотичною конгресовою комісією. В минулому між обидвома комісіями велася в цій ділянці дуже гостра суперечка, бо урядова комісія, очолювана МекКоном, була проти конгресових вимог щодо використання нуклеарної енергії для електрифікації країни. Нові нуклеарні реактори мали б бути побудовані найперше в Каліфорнії, де кошти продукції електричної енергії є дуже високі.

В січні число затруднених виносило 64,020,000, а безробітних 4,150,000

Вашингтон. — Статистичні бюра департаменту праці і торгівлі повідомляють, що в січні ц. р. число безробітних становило 4,150,000, а число затруднених було на один мільйон більше в порівнянні з січнем 1959 року і виносило 64,020,000. Це число було на 1,900,000 менше як в грудні минулого року. Число безробітних в січні збільшилося на 600,000 від грудня 1959 року і становило 4,150,000. Робітники, які продукують товари тривкої вартости, вперше заробили по більше як $100 на тиждень. Пересічна заробітня платня виносила $92,52. Робітничий тиждень становив 40,4 години. Число безробітних виносило в січні 6,1% всіх робітничих сил (тих, що працюють, і тих які є безробітні). В січні число затруднених робітників в промислі виносило 16,400,000, на 75,000 менше як в грудні 1959 року. Заступник асистента праці Сеймур Волфбейн передбачає, що затруднення на весні буде дещо краще від нормального.

Мороз і сніговії в південних і східних стейтах країни

Ню Йорк. — В південних стейтах кінець тижня був сніжний, а сильні вітри позавівали так автостради, що численні авта застрягли в снігових заметах. Холодне повітря з півдня прийшло на північ і в неділю стейти Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсилвенія та стейти Нової Англії мали холодне морозне повітря і сніжні бурі, які утруднювали комунікацію. В летовищах в Ню Йорку в неділю 14 лютого не відлетіли 50 літаків внаслідок злої погоди. В південних стейтах 12 осіб згинуло внаслідок бурі. В північній частині нюйоркського стейту нападало снігу на одну стопу заввишки, але замети місцями є високі на 10 стіп. Автомобільні Клюби остерігають автоводіїв, що автостради є покриті замерзлим снігом і ожеледою, і тому радять їхати автами тільки в дійсній потребі.

В Лібійській пустині знайдено тіла 5-ох американських летунів, які згинули 1943 р.

Вашингтон. — Працівники нафтової фірми 13-го лютого знайшли тіла 5-х американських летунів, які пропали були без вісти з бомбовиком 4-го квітня 1943 року. Решти 9-членної залоги того бомбовика не вдалося ще віднайти, і гадають, що вони є десь в цьому районі, прикриті пісками. Бомбовик знайдено 10 місяців тому. Залога цього бомбовика мусіла з невідомих причин приземлитися на пустині 440 миль на південний схід від Бенгазі, і пізніше старалася дійти до замешкалих околиць, але їй вдалося відійти від бомбовика тільки на 85 миль. Армія має зідентифікувати ці тіла, хоч залишки американського летунського однострою свідчать, що це напевно тіла летунів з знайденого мітака. На шкіряній торбі знайдено напис ляйтенанта Д. С. Гейса, який загинув був на пустині під час повороту з лету до Італії.

В АМЕРИЦІ

● **Віце - президент Ричард М. Ніксон** в імені президента Айзенгавера прийняв дарунки від американських Скавтів, які вони передали Президентові з приводу 50-річчя свого існування. Ця церемонія відбулася в кімнаті, де давніше був приміщений Найвищий Суд ЗДА на Капітолі. Віце-президент сказав, що критика оборонної політики ЗДА є конечна в цій демократичній країні, але ця критика „не повинна затемнювати тих речей, які є слушні". Президент Айзенгавер не міг особисто бути на цій церемонії, бо мусів несподівано виїхати на інспекцію до Кейп Канаверал на Флориді.

● **З Торонта** в Канаді повідомляють, що там щораз то більше приватних осіб вчиться літати і старається про здобуття права летів літаком. 60-річний Везіл Дейвідсон із Ст. Кетерінс, Онт. боявся летіти літаком, але коли навчився пілотувати, то переконався, що цей спосіб комунікації є безпечнішим від їзди поїздом. Там тепер кожного тижня видають по 25 дозволів на їзду приватним пілотам у віці від 16-ох до 60-ох років.

● **Президент** Південно - Баптистської Церкви д-р Ремсі Поллард промовляв на конвенції до делеґатів від понад 9-ох мільйонів вірних, і сказав, що він не „може мовчати, коли людина, що є під контролею Римо-Католицької Церкви, кандидує на президента ЗДА".

У ЛЬВОВІ ЗАСУДЖЕНО НА РОЗСТРІЛ 5 УКРАЇНЦІВ

„Ню Йорк Таймс" з 15-го лютого подав коротке повідомлення міжнародної пресової агенції (UPI) з Москви, датоване 14-го лютого, про засуд на розстріл п'ятьох осіб „за здогадні злочини вбивства під час війни" у Львові. Вістка подана на підставі повідомлення в газеті „Труд". Жадних ближчих подробиць не подано.

Армійська ракета вперше в леті зістрелила балістичну ракету

Вашингтон. — Армія з великим піднесенням виявила 11-го лютого, що їй вдалося вперше зістрелити під час лету балістичну ракету „Гонест Джан", Це сталося 25-го січня ц. р. над Вайнт Сендсом в Ню, Мехіко, де протиракетна ракета „Говк" з експльозивним матеріялом притримала в леті балістичну ракету „Гонест Джан" на висоті кільканадцятьох миль над пустинею і там її знищила, як стверджує зроблений там фільм. СССР і ЗДА стараються винайти зброю, якою можна б було нищити далекосяжні ракети, що летять із швидкістю 16,000 миль на годину. Покищо ніхто не має такої зброї. Армія сподівається, що після цього успіху їй вдасться переконати відповідні чинники, що можна буде так вдосконалити армійські ракети „Ніке Зевес", які тепер є зброєю проти ворожих бомбовиків, що вони могли б бути вжиті проти далекосяжних ворожих ракет.

Сенат починає дебати про охорону громадянських прав

Вашингтон. — 15-го лютого Сенат починає дебати над законопроєктом про охорону громадянських прав, яка, як передбачають, може тривати тижні а то й місяці, бо південні сенатори всіми засобами будуть старатися не допустити до ухвалення ліберального законопроєкту. В Конґресі є вже два законопроєкти в цій справі: один, який внесла Комісія Громадянських Прав, і проєкт, що його предложив департамент справедливости. Тепер сенатор-демократ із Мізурі Томас Геннінґс вніс свій проєкт, який є комбінацією двох згаданих проєктів. Головна ціль всіх трьох проєктів — це забезпечити право голосування негритянському населенню в південних стейтах, де йому білі члени виборчих комісій деколи відмовляють цих прав на основі різних виборчих штучок, не вписуючи негритянських виборців на виборчі списки. Північні демократи на спілку з республіканцями мусітимуть знайти спільну мову, коли дійсно схочуть цього року прийняти новий законопроєкт про охорону громадянських прав.

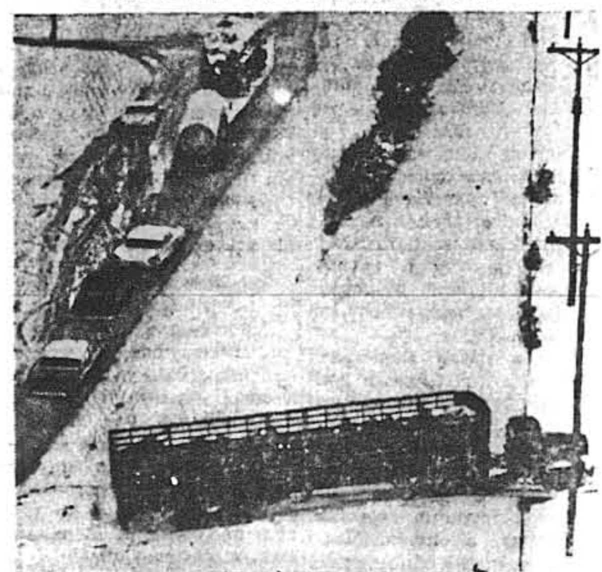
Арґентинські збройні сили полюють на дві ворожі підводні човни

Буенос Айрес. — Арґентинська фльота і летунство хочуть знищити два ворожі підводні човни, які ховаються в порті Гольфо Нуево, 600 миль на південь від Буенос Айрес. Зі знищенням цих двох ворожих човнів треба поспішати, бо зближається буря, яка може вможливити ворогові викрастися зі замкненого 13 кораблями і пильнованого 40 літаками порту-затоки. Один човен має бути пошкоджений, а інший ні, бо він недавно туди прибув, мабуть на допомогу першому човнові. Із ЗДА прилетіли два літаки, які привезли потрібні прилади і зброю до знищення цих підводних човнів. Аналіза пального, яке появилося на поверхні води з пошкодженого човна, свідчить про те, що ця газоліна випродукована в одній східньо-европейській комуністичній країні. Гадають, що залога цих човнів не має вже свіжого повітря і води, і що там видають по дві чайні ложечки води денно на особу.

Справа таємничого сателіта невияснена; Мікоян відпекується його

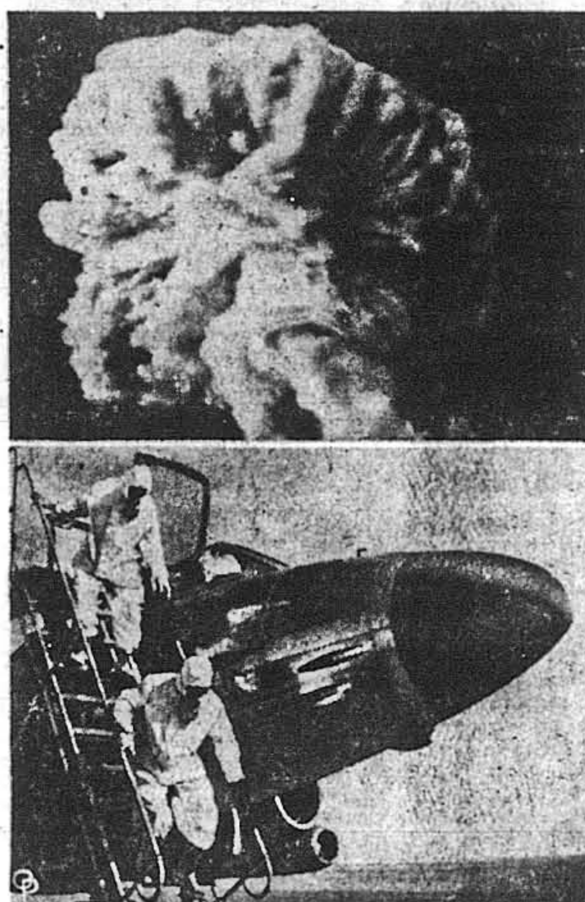
Мангеттан, Кензас. — Професор Кензаського стейтового університету Волтер Гюстон заявив, що в орбіті Землі може бути 4 або й 6 таємничих сателітів. Цю заяву склав він у зв'язку з недавнім повідомленням департаменту оборони про те, що в полярній орбіті Землі кружляє якийсь сателіт таємничого походження, який впродовж 104,5 мінут облітає Землю в формі еліпси, найдальший пункт якої є віддалений від Землі на 1,074 милі, а найближчий на 134 милі. Перший заступник совєтського прем'єра Анастас Мікоян заявив в цій справі, що той сателіт в полярній орбіті не є совєтського походження. „СССР не має таємничих сателітів, казав Мікоян світ знає все про наші сателіти". Проф. Гюстон твердить, що є кілька таємничих сателітів, які занотувала станція яка обсервує Місяць. На його думку це можуть бути і американські сателіти „Вангард", які не дали про себе знати після випущення, бо не функціонувала їхня радіова система, але вони діасталися в орбіту Землі і кружляють довкола неї, хоч ніхто про них не знає, бо вони самі не дають про себе знати.

ЗИМА НА СОНЯШНОМУ ПІВДНІ

Сніговія і морози захопили цього разу не тільки схід і північ, але й південь ЗДА. На фото: особові і вантажні авта пробиваються через засипані снігом дороги.

ВИБУХ ПЕРШОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ АТОМОВОЇ БОМБИ ВИКЛИКАВ СУПЕРЕЧНІ ВІДГУКИ У СВІТІ

На фото — вгорі: експльозія першої французької атомової бомби на Сагарі. — Внизу: французькі летуни у спеціяльних одягах виходять із літака, з якого вони обсервували вибух.

Париж. — Уся французька преса — за винятком тільки комуністичної — продовжує прославляти перший французький атомовий вибух, переведений в минулу суботу на Сагарі, та легковажно ставиться до голосів протесту та погроз репресіями збоку африканських держав. З'єднена Арабська Республіка заповіла акцію проти Франції на терені Об'єднаних Націй. Організація африкансько - азійської солідарности звернулась до своїх представників в окремих азійсько-африканських країнах з закликом, щоб усі ті країни зірвали дипломатичні взаємини з Францією. Французька преса твердить, що Західня Німеччина, Еспанія, Ізраїль і Греція з прихильністю одобрили французький атомовий вибух, — ЗДА, Італія, Австрія і Португалія ніби поставились холодно, а 14 країн під проводом Англії — неґативно. Окремий протест зголосила Японія. Уряд Ґани проголосив тимчасове „заморожения" всієї французької власности в Ґані до часу, поки покажеться, чи наслідки того вибуху не принесуть такої шкоди мешканцям Ґани, що треба буде їх рекомпенсувати. Ґана віддалена від Реґґану на Сагарі за 1.075 миль.

В минулу суботу 13 лютого ц. р. о год. 7-ій ранку Франція перевела на піскових теренах Сагари біля Реґґану з повним успіхом свій перший штучний атомовий вибух. Президент Шарль де Ґоль вислав ентузіястичну ґратуляційну депешу до міністра для справ атомової енергії і Сагари П'єра Гільйома, який репрезентував французький уряд при тому вилухові. Міністер військових справ П'єр Месмер заявив, що тепер Франція матиме більший голос у справах міжнародного роззброєння. Але водночас названий міністер застеріг Франції право проводити дальше заплянову програму атомових дослідів і зброєння до часу, поки не буде міжнародної згоди щодо припинення дальшого атомового зброєння і ступневого контрольованого нищення існуючих запасів тієї зброї. В заяві президента де Ґоля і міністра Месмера підкреслено, що прийнято всі заходи щодо захорони цивільного населення Сагари проти шкідливих наслідків радіяції та що радіоактивна хмара після вибуху розвіялась над незаселеними обширами Сагари. Головою штабу військовиків та цивільних учених, які приготовляли від вісьмох років випродукування французької атомової бомби без ніякої зовнішньої допомоги, був ген. Альберт Бушале, якого преса називає батьком французької атомової бомби. Здогадуються, що вневдовзі Франція переведе на тих самих піскових теренах наступний вибух, щоби доказати її спроможність приступити до продукції атомової зброї. Правда, за коментарями фахівців, це вимагатиме дальших кількох років. Однак французькі урядові кола буцім-то сподіваються, що тепер ЗДА зревідують остаточно так званий Атомовий закон МекМегона, прийнятий в часах існування американського атомового монополю, що забороняє ділитись атомовими тайнами з іншими країнами. Успішне переведення першого атомового вибуху було прийняте в усіх французьких політичних колах та в широкому громадянстві з почуттям національної гордости, у переконанні, що тепер надзвичайно зросте міжнародний престиж Франції. Гостро неґативну заяву проголосила тільки французька Комуністична партія, згідно зі зрадницько-лякейського поставою комуністів в усіх країнах, що слухають наказів Москви. Совєтський уряд видав коротку заяву, в якій висловлює „жаль", що Франція не послухала резолюції Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з 20 листопада 1959 р., яка поручала Франції відмовитись від задуму перевести свій атомовий вибух. Совєтська декларація зазначує, що у випадку продовжування французьких атомових дослідів совєтський уряд „прийме відповідні висновки щодо захорони безпеки своєї країни". Протестаційну депешу вислала президентові де Ґолеві англійська організація Боротьби проти атомового зброєння, якої президентом є філософ Бертранд Рассел, а головою декан собору св. Павла у Лондоні Джон Коллінс. Так само західньо-німецька Соціялістична партія проголосила заяву, що вістка про французький атомовий вибух є „найпоганішою подією останніх років". Державний департамент обмежився до короткого суто-формального повторення факту щодо французького вибуху. У французькому офіційному повідомленні нічого не говориться про розміри тієї першої французької атомової бомби. За твердженням американської преси вона більш-менше така, як одна з двох перших американських бомб, розряджених в 1945 році над Японією. Західня преса широко розписується над можливими наслідками цієї події для Женевської конференції щодо припинення атомових дослідів. Членами тієї конференції є тільки ЗДА, Англія і СССР. Франція, яка мала б формальне право домагатися участи в тій конференції, ніби не має такого заміру. Три названі західні великодержави припинили свої атомові досліди добровільно від початку листопада 1958 року. Названа Женевська конференція триває вже від 30 жовтня 1958 р.

Провід альжирських мусульманських націоналістів знову запропонує Франції переговори

Туніс. — Екзильний тимчасовий уряд Альжиру, сформований мусульманськими націоналістами з Альжирського Фронту національного визволення, плянує звернутись до французького уряду з новою пропозицією увійти в безпосередні переговори на тему „технічних" подробиць щодо переведення в Альжирі в життя права самовизначення та, у зв'язку з цим, над проголошенням військового перемир'я. Водночас альжирські націоналісти готові призначити іншу делеґацію для переговорів із фрацузами; в листопаді минулого року вони призначили для цієї цілі чотирьох націоналістичних діячів, які сидять у Фрації у в'язниці і де Ґоль з місця відкинув таку пропозицію. Часописні коментатори гадають, що обмеження розмов до „технічних" подробиць, дозволить обом сторонам „зберегти обличчя": французький уряд заявляв був кількакратно, що він не вестиме переполітичних переговорів з альжирськими партизанами, а лише про військове перемир'я, знову ж альжирські націоналісти твердили, що вони не припинять партизанської війни, поки не дістануть політичних ґарантій щодо чесного переведення в життя признаного Альжирові права на самовизначення.

Юґославські комуністи дозволили на урочистий похорон кардинала Степінача

Загреб. — Померлого в минулому тижні хорватського кардинала Алойса Степінача похоронено після архиєрейської Богослужби у крипті собору в Загребі в минулу суботу 13 ц. м. Комуно-юґославський уряд в останній хвилині змінив первісний плян скромного похоронення померлого кардинала в с. Красіч, де він був — після звільнення його з в'язниці в 1951 р. постійно конфінований, та дозволив на перевезення тіла до Загребу. З Відня їхав на похорон кардинал Кеніґ, але за 40 миль до Загребу його авто зударилось з вантажним автом, при чому водій згинув, а кардинал і його секретар були поранені й перевезені до шпиталю у Вараждині. Його місце у похоронних обрядах зайняв архиєпископ Франьо Сепер, якому асистувало 5 єпископів і коло 400 священиків. В соборі було 3,000 осіб, а коло 2,000 стояли на дворі. Коли в церкві з-посеред вірних залунали оклики проти режиму Тіта, арх. Сепер крикнув „не хочу демонстрацій в церкві".

СССР купує в Гавані 5 мільйонів тонн цукру і дає Кубі 100 мільйонів кредиту

Гавана, Куба. — 13-го лютого перший заступник совєтського прем'єра Анастас Мікоян і прем'єр Фідель Кастро підписали торговельний договір, згідно з яким СССР впродовж 5-ох років має купити на Кубі 5 мільйонів тонн цукру і дати урядові Кастра кредиту на 100 мільйонів долярів. За той кредит Куба мала б купити в Москві „машинерію, різні матеріяли та влаштування". Кредит має бути сплачений впродовж 12-х років, а відсотки від нього дуже низькі, бо тільки 2.5. Щоденник „Революсіон", орган прем'єра Кастра, пише, що СССР заплатить Кубі американськими долярами за 200,000 тонн цукру кожного року, а за решту позички Куба має купувати товари в СССР. 12 лютого Мікоян повідомив, що СССР радо продасть Кубі воєнні літаки для оборони Куби. Гадають, що це мали б бути джетові літаки.

ЗМАГАННЯ МІЖ „ТРИЗУБОМ" И „АВСТРІЄЮ" ЗАКІНЧИЛИСЯ ВИСЛІДОМ 2:2

Филаделфія. — Футбольні змагання між филаделфійським „Тризубом" та футбольним Клюбом „Австрія" з Відня відбулися в суботу дня 13-го лютого ц. р. в заповідженому часі, не зважаючи на сніговію і холод при участі понад 3,000 глядачів. Закінчилися вони вислідом 2:2. Після змагань у домі „Тризуба" відбулося прийняття для гостей. Цими змаганнями футболісти з „Австрії" закінчили свою туру по Південній Америці і в понеділок дня 16-го лютого відлетіли до Европи.

У СВІТІ

● **Невіль Армстронґ**, директор одного лондонського видавництва, твердить, що з Совєтів перепачковано докази на те, що большевики схопили в 1956-му році, під час перебування Хрущова й Булґаніна в Лондоні, англійського нурця коммодоре Лайонеля Крабба, коли той старався розглянути підводну частину совєтського кружляка в порті Портсмут. Таємниче зникнення Крабба стало тоді міжнародною сенсацією. Армстронґ твердить, що Крабб перебуває в Совєтах.

● **Совєтська преса** зражжує, що СССР взагалі рішений нічого не звернути Америці, що винен їй за отриману на поверх $10 більйонів воєнну поміч, та що згода Хрущова на переговори в цій справі — це був тільки тактичний маневр. Большевицькі часописи пишуть тепер, що „пролита в обороні союзної Америки совєтська кров" у спільній війні проти Німеччини — куди дорожча за всі американські грошові претенсії.

● **Лондонський щоденник „Дейлі Експрес"** заатакував чоловіка королеви Єлисавети II, князя Филипа Единбурзького, за те, що він залишився ще на три тижні в Шотляндії ловити рибу і ходити з стрільбою по горах, коли його дружина, що ось - ось сподівається своєї третьої дитини, вернулася вже до Лондону. Англійський щоденник наводить приклади з поведінкою князя Альберта, чоловіка королеви Вікторії, та пригадує Филипові його саму, куди кращу поведінку, коли Єлисавета сподівалася своїх двоїх перших дітей.

● **Кіюнґ О Кім**, що має тепер 29 років, була першою жінкою в Південній Кореї, що стала військовим пільотом і всю Корейську війну перевела на військових місцях. Вона перейшла тепер 15-місячний додатковий вишкіл в Америці і вертається до Південної Кореї, як інструкторка для багатьох кандидаток, які зголосились до летунства. Батько Кіюнґ О Кім не дав був їй дозволу на те її звання, але вона покликається на тиху згоду від своєї матері.

● **З Гравенвер в Західній Німеччині** вертається до Америки в ранзі сержанта популярний пісонькар „рок-енд-ролу" Елвіс Преслі, божок недоліткіз, що зробив великий масток на платівках з його піснями. Преслі не дістав пропозиції залишитись у війську на ще одну туру, бо — як твердять газети — американська Армія не менш вдоволена, як Преслі, що він переходить „на цивіля".

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Не роззброєння, а перегони у зброєнні

Хоч Нікіта Хрущов і Д. Д. Айзенгавер ведуть кожний свою мирову кампанію з інших спонук та з іншими задумами, проте вони одностайні в тому, що центральною сучасною міжнародною проблемою є проблема міжнародного роззброєння, без розв'язання якої не може бути мови про тривкий мир. Різниця в їхньому підході до проблеми роззброєння полягає в тому, що Айзенгавер, як усі державні мужі у вільному світі і — зрештою — всі люди з здоровим глуздом, не уявляє собі, яке може бути роззброєння без попереднього мирного полагодження тих міжнародних політичних спорів, що поділили світ на два табори і перетворили його в арсенал зброї. Хрущов, навпаки, проголосив свій проєкт загального й повного роззброєння, ні словом не згадуючи про „політикум" міжнародної ситуації. Західні держави погодилися вже на Лондонській конференції у 1957 році переговорювати про роззброєння незалежно від політичних проблем. Але Совєти зірвали Лондонську конференцію і бойкотували Комісію роззброєння ОН. Згодом західні держави пішли ще на один крок далі й „розбили на кусні" свій одностайний плян, пред'явлений Геролдом Стассеном у Лондоні. Внаслідок того, як перший крок до роззброєння, прийшло до Женевської конференції у справі припинення атомових дослідів. Від 31 жовтня 1958 року по нинішній день ця конференція шкутильгає без висліду. Незалежно від цього, Захід погодився на совєтський „паритет" у Комісії роззброєння, аби тільки зрушити ці розмови з мертвої точки.

15-го березня ц. р. має в Женеві зійтися ота нова 10-членна Комісія, створена влітку 1958 року чотирма міністрами закордонних справ і затверджена Генеральною Асамблеєю ОН минулої осени. Саме тепер ведуться у Вашингтоні наради головних делегатів 5-ох західніх держав, членів тієї Комісії. Незалежно від того, що вони врадять і який плян вийде з їхньої нинішньої кузні, міжнародна ситуація не подає найменших надій, щоб з оцієї нової конференції могла вийти хоч бо найменша користь. Фактом є, що світ увійшов в стадію нових перегонів у зброєнні, цим разом у суперництво щодо продукції далекосяжних ракет та дослідження міжплянетних просторів. Правда, президент Айзенгавер перестеріг проти утотожнювання цих двох ділянок, які — сказав він — такі різні, як різні, наприклад, летунство й морська фльота. Проте, перевага Совєтів у міжплянетних дослідженнях полягає власне у тому, що вони швидше випродукували могутніші ракети, які всилі дальше й у більшому розмірі переносити штучні сателіти, вивінувані у відповідні прилади. Хоч недавні совєтські експерименти з вистрілюванням ракет з баз над Каспійським морем у південну частину Тихого океану на віддаль 8,000 миль були роблені нібито для осягнення можливостей висилати досконаліші міжплянетні сателіти, фактично ж переводились ці експерименти в рямцях перегонів у ракетному зброєнні.

Вашингтон стоїть під знаком переслухувань у Сенаті саме в справі диспропорції, що постала між збройним станом ЗДА й СССР у деяких ділянках, зокрема ракетної зброї і підводних човнів, бо числом наземного війська Совєти завжди перевищували Америку. Хоч голова шефів об'єднаного штабу генерал Натан Твайнінґ і секретар оборони Томас Ґейтс не погоджуються з вимогою недавнього шеа штабу Армії ген. Максвелла Тейлора підвищити бюджет ЗДА до $50 - 60 більйонів, і підтримують оптимістичну оцінку президента Айзенгавера, проте Конгрес і більшість у Пентаґоні, очевидячки, наставлені на збільшення зусиль, щоб зліквідувати відставання у будь-якій ділянці збройних сил чи військової технології. Таким чином, виборчий рік в Америці йтиме не під гаслом миру через роззброєння, а під гаслом миру, ґарантованого якнайбільшою військовою силою.

Подібне явище маємо і в інших країнах. Франція превела свою першу пробу атомового вибуху й приступила до „клюбу" атомових держав. Водночас, як заявив Айзенгавер, перед Францією і Західньою Німеччиною відкриваються перспективи дістати атомову зброю від Америки. Східньонімецькі комуністи зустрічають таку можливість вереском, що й Східня Німеччина повинна дістати з Москви „власну" атомову зброю і власні ракетні бази, незалежно від совєтських. Навіть невтральна Індія збільшує свій військовий бюджет, а всі новопосталі країни говорять про власні армії.

Де в цій ситуації місце на роззброєння?!

Спекуляція на нужді

У жовтні 1959-го року „Свобода" надрукувала в українському перекладі повний текст звідомлення конґресової Комісії в справах протиамериканської діяльности п. н. „Комуністичний шантаж і спекуляція на людській нужді". Тільки так можна окреслити комуністичну затію, зв'язану з нуждою совєтських громадян, та добросердечністю їхніх рідних, приятелів та знайомих в Америці і Канаді, які бажають цим своїм знедоленим землякам допомогти. Згідно з консерватівними підрахунками, Москва „інкасує" річно понад 100 мільйонів долярів вишантажуваних від американських і канадійських громадян грошей за пакунки, висилані землякам у совєтському „раю". Подібний шантаж практикували також китайські комуністи, вимагаючи від американських громадян „окупу" за життя їхніх земляків на китайському континенті. Ситуація безвихідна. Не можна бо доряджувати американському громадянинові, щоб він не висилав найконечніших предметів своїй матері, братові чи сестрі в Україні, а з другого боку кожний, що посилає, мусить бути свідомий, що він, допомагаючи своїй матері, допомагає рівночасно комуністичній міжнародній змові.

Така ситуація триває вже кілька років і ми не бачимо для неї іншої розв'язки, як тільки інтервенцію „на вершинах". Висилка пакунків з Америки чи Канади до країн за залізною заслоною є справою чисто гуманітарною, але Москва робить на цій справі закросну на найширшу скалю політичну спекуляцію. Тому то тільки в політичній площині її й треба розв'язувати. Значить, заінтересування уряду ЗДА тією справою не сміє обмежитись тільки звітом конґресової комісії, вже хоч би тому, що большевицькою спекуляцією на нужді підсовєтського населення охоплені мільйони американських громадян.

Недалека зустріч „на вершинах" та заповіджені відвідини президента Айзенгавера в Совєтському Союзі дають добру нагоду поставити цю проблему в політичній площині. Вважаємо, що передумовою будьяких договорень з Москвою, зокрема в таких справах, як культурний обмін, повинно бути звільнення від замаскованого митними і подібними оплатами шантажу тих американських громадян, які вважають своїм людським і християнським обов'язком допомагати своїм землякам у Совєтському Союзі. Вважаємо, що плян такої акції повинен опрацювати УККомітет в порозумінні і при співпраці з іншими подібними американськими установами, а мільйони американських громадян підтримають таку акцію своїми листами та телеграмами до уряду та до своїх репрезентантів у Конґресі. Згадані вже зустріч „на вершинах" та відвідини президента Айзенгавера в Совєтському Союзі, як і виборчий рік, дають добру нагоду таку акцію найширше розгорнути і поставити як одну з проблем першої ваги.

Ярослав Курдидик

ЖИТТЬОВІ ІНТЕРЕСИ ЗДА В АФРИЦІ

„Нам треба з усією силою і послідовністю підтримувати самостійницькі рухи африканських народів, щоб прихилити їх симпатії в нашу сторону, бо з американської політичної точки зору Африка готова відігравати для ЗДА одну з провідних роль уже в найближчому майбутньому" — твердить А. Т. Стілл, один з тих фахівців, якого уважають за доброго знавця сучасної Африки, тобто того її періоду, коли африканські колоніяльні країни почали набувати повної незалежности й самостійности.

Може ще влучніше схоплює ролю Африки у майбутньому ЗДА А. В. Честер, довголітній кореспондент з того „чорного континенту", який пише: „Африка — це наш майбутній терен закупу й збуту, бо з одного боку Совєти, а з другого европейці намагаються чимраз наполегливіше витиснути нас із світових торговельних ринків. Африка — це єдиний великий простір у світі, якого ще не встигли спенетрувати комуністи, і тому ми, не гаючи часу, повинні перекинути туди наші впливи, щоб приєднати і включити його в економічно - політичний потенціял вільного світу".

Розглядаючи критично теперішнє положення Африки з її в переважній більшості убогим і примітивним, але рівночасно емоціональним населенням, укладати якісь далекойдучі прогнози для цього континенту надзвичайно тяжко. Однак дуже відрадним явищем є той факт, що більшість новостворених африканських самостійних держав, включно навіть з тими, які намагаються прикриватись „повною і строгою невтральністю", мають виразну прозахідню орієнтацію. Очевидно, що така сприятлива для Заходу ситуація не залишиться на довший час, якщо він, за старою засадою „треба почекати й побачити", не включиться якнайскорше з той простір з економічною допомогою і з ідеологічно-політичними демократичними впливами. Все це, звичайно, має реалізуватися з спеціяльним урахуванням насторожености африканців до всього, що нове, продиктованої острахом, щоб те нове не стало гірше за старе. Це ясно, що Африка із своїми багатющими ресурсами є не останньою з причин розгри між двома домінуючими у світі силами — ЗДА і СССР.

З офіційних прийнять, влаштовуваних для представників деяких африканських держав у Вашингтоні, видно, що їм приділяється далеко більше уваги, якби то належалося просто представникам третьорядних країн загублених на далекому континенті.

У загальному поширена така думка, що, мовляв, роля білої людини в Африці скінчилася. Коли підходити до цього питання з чисто політичного боку, то, безперечно, панування білих там закінчується. Але, коли розглядати цю справу з аспекту ролі білої людини на „чорному континенті", то її вартість там не падає, а, навпаки, зростає і стає може ще важливішою, як була досі. Пояснюється це тим, що є Африці гостро бракує: 1) власних капіталів; 2) автохтонного технічного персоналу; 3) людей з адміністративним досвідом; 4) учителів, лікарів та ін.

І тому в усіх африканських країнах, які переходять з колоніяльного до самостійного устрою, запотребування на фахівців з білого населення дуже помітно зростає. Новопостала Ґана є найкращою щодо цього ілюстрацією.

Це самозрозуміло, що біле населення не гратиме вже ніколи більше домінантної ролі на тих територіях, де було воно ще недавно панівною верхівкою. Але тих кілька мільйонів білих, які мають проти себе понад 200 мільйонів чорного населення, ще довший час залишаться немовби дріжджами, без яких, хоч і є подостатком муки, важко спекти хліб...

Хоч у новопосталих африканських державах рік-у-рік святкують свято незалежности, але пройде ще немало часу, поки ця незалежність стане повною дійсністю. Бо коли мова про повну „африканізацію", то на перешкоді цьому стоятиме ще довго економічна залежність від „білого світу". Автохтонам треба буде ще докласти багато праці, що б стати на власні ноги.

Коли ж мова про ідеологічно - політичний підбій Африки, то самозрозуміло, що найбільше заінтересовані в цьому большевики, хоч їм ще не вдалося ніде запустити глибоко свого коріння. Більшість африканських країн, що вже державно себе оформили, відмовляються від большевицької „всесторонньої допомоги", бо їхні провідники мають наявні зразки в Европі, що воно значить стати кремлівським сателітом, або іншими словами — заміняти панування чужого колоніялізму „в рукавицях" за московську політику „колоніяльної довбні".

Заінтересовані кавою держави нараджуються над її продукцією і консумпцією

Вашингтон. — У Вашингтоні ведуться наради, в яких беруть участь представники 33 держав, які продукують каву або її консумують, бо хочуть достосувати продукцію до консумпції. 17 країн Латинської Америки й Африки є продуцентами цього напою, а 16 країн є зацікавлені тільки в його коснумпції. На нарадах виникли різні пляни. Представники Міжнародного Кавового Порозуміння, до якого належить 17 представників держав - продуцентів кави з Америки й Африки, хотіли б, щоб визначено 5-річний реченець для підписування контрактів. Ті самі держави, головним чином з Латинської Америки, хотіли б, щоб країни - консументи скасували податкові і тарифові обмеження при імпорті кави. Коли б був заключений п'ятирічний договір про каву, тоді продуценти мали б можливість плянувати на довшу мету. Важливою проблемою є надвишка продукції, яка в половині 1960 року становити має 40 мільйонів мішків, це значить повне запотребування кави на цілий рік.

НА ТЕМИ ДНЯ

СОВЄТСЬКА ПРОПАГАНДА І ДІЙСНІСТЬ

Протягом останнього року в совєтському царстві йшли інтенсивні пощукування нових сирівців, мінералів та інших багатств землі - матері, захованих у її надрах. Від Тихого океану по Карпати, від Арктики по Каспій ішли дослідження, в яких, якщо вірити совєтській пресі, брало участь коло 300 тисяч „добровільців". Яких 40 тисяч інженерів та іншого фахового персоналу очолювали ці дослідження. В „Ізвєстіях" з 6 січня ц. р. поділився успіхами цієї совєтської кампанії геолог Антропов. Ось в кількох словах його звіт:

В центральній Азії викрито багаті поклади нафти, яка своїм запасом дорівнює покладам нафти на Близькому Сході. В тому ж районі, зокрема в околицях Ташкенту, відкрито багаті зложища вугілля. Річний видобуток може дати 40 тисяч вагонів доброякісного пального. Поклади земного газу, залізної руди знайдено у Східньому Сибіру, в Якутській автономній республіці. А на Камчатці відкрито родовища золота.

Одна група „ударників" відкрила біля Якутська навіть діямантові розсипища (буде чим прикрашати вуха, шиї та руки високим дамам із московської червоної еліти...). На території Сибіру виявлено стільки зложищ вугілля й нафти, що, на думку Антропова, в скорому часі ця велетенська територія буде зовсім самовистачальною щодо джерела енергії. Що більше, надвишку нафти плянують зідводити рурами до індустріяльних осередків над Тихим океаном, на Сахалін і Камчатку. З території центрального Сибіру це добро будуть тією самою підземною дорогою транспортувати до чорноморських пристаней.

До певної міри занепокоєні такими ревеляціями сенатори у Вашингтоні, устами Джеймса Е. Морея з Монтани, поставили запит департаментові внутрішніх справ, як справді виглядає ця справа в СССР, скільки в усьому перехвалок, а скільки правди. Ось деякі факти, подані голові сенатської Комісії:

Під сучасну пору совєтських студентів посвячується справам геології учетверо більше, аніж американських. Проте, геологи - випускники американських шкіл далеко перевищують своїми знаннями совєтських. Поважний відсоток совєтських геологів — це жінки. Далі офіційне вашингтонське джерело ствердкує, що за його інформаціями — лише тисяча або найвище півтори тисячі „добровільців" брали участь в минулорічних геологічних дослідженнях, шукаючи „скарбів Соломона". Їх початкова стадія, як і скрізь у світі, розпочиналась — від летунських обсервацій, помірів і калькуляцій. Потім ведено разкопи й пошуки з поміччю лопат і машинерії. Жадних чудес техніки в цій широко розреклямованій кампанії за здобуття нових багатств землі не стосовано. Совєтські прилади призначені для такого роду досліджень, купують і вживають деякі країни в Африці й Латинській Америці, але вони не рівня аналогічним американським патентам.

І. Г-ич

Микола Яримович

ВІЗІЯ БУДУЧЧИНИ НАШИХ ДІТЕЙ

Розвій цивілізації і техніки по другій світовій війні та її вплив на життя людини змушують нас призадуматися над будуччиною наших дітей. Якщо не буде нової світової війни, то умовини, в яких треба буде їм жити та працювати, от хоч би за яких 40 років, будуть дуже відмінні від теперішніх. Нинішні діти, що матимуть тоді по 50-60 років, вже тепер повинні, бодай приблизно, знати, якого вишколу їм потрібно для того життя. Трудно вгадати, які тоді будуть життьові вимоги, але все ж таки, бодай дуже загально, треба щось передбачати. Без цього молодь не може плянувати підготови до майбутньої професії та доброї кар'єри. Молодь не може оглядатися на минувшину, чи хоч би сучасні умови, в яких живуть їх батьки, бо поступ цивілізації йде фантастичним темпом уперед. На очах старшого покоління дійшло до неймовірних змін у щоденнім житті в порівнянні до того, що воно бачило у молодечім віці. Зміни ті відчуваються не у рівномірнім, а в прискоренім темпі. Яке буде прискорення розвою цивілізації на початку 21-го століття годі вгадати або математично обчислити. А все ж таки вгадувати треба, бодай на підставі тих завдань, які виринають уже тепер перед науковцями.

Приріст населення на землі такий великий, що невдовзі з усією гостротою постане проблема задоволення конечних потреб фізичного існування більйонів людей (пожива, одяг, мешкання, медикаменти та ін.

Тільки ще більший розвій технології може запобігти катастрофі голоду, холоду та масовій смертності від недуг. Тільки нові джерела енергії, що ще дрімають у лоні природи, нові роди поживи, що ждуть на наступні покоління людей, хоч би в безмежних океанах, нові матеріяли на одяг, будову домів, шляхів та машин є надією на те, що людина не загине. Не треба буде страшних воєн, пошестей або штучних заходів, щоб значно зменшити населення Землі, що є тепер великою турботою урядів та державних мужів. Маючи на увазі розвій техніки, хоч би за останніх 20 років, треба припускати, що людина зможе, і то невдовзі, використати скарби природи для забезпечення свого існування.

Сучасна технологія продукції дібр спирається на автоматизації машин. Вже нині є багато таких технічних процесів, що їх люди без помочі нового, скомплікованого приладдя, не всилі виконати. У недалекій будуччині треба буде того приладдя щораз більше, а людей для його обслуги щораз менше. Живемо неначе в завороженому колі, з якого годі вийти. Людей з їх життьовими потребами є в світі щораз більше, рук до праці щораз більше, а праці для тих рук щораз менше. Зате праці для людського мозку щораз більше. Чи висновком з того не повинно бути те, що для будучого існування людини конечний буде добре вишколений мозок, і що фізична справність чоловіка матиме вартість здебільша для спорту? Надходить нова доба цивілізації, в якій енергія людських мускулів буде така неспівмірно мала, маловидайна та коштовна, що користуватись нею буде годі. Проте, від початку цивілізації людина намагається працю своїх рук заступити іншою енергією, яку знаходить у природі. Вже первісні люди перекидали свою працю на освоєних тварин. Але й це джерело енергії стає щораз більше недостатнім для задоволення наших потреб.

Не раз можна почути, що і найскладніша автомашина мусить бути обслуговувана робітником. В тім криється непорозуміння, що не беремо до уваги поступу модерної електроніки. При помочі складних апаратів кермуємо вже під час злої погоди літаками, кораблями, а також ракетами. Це тому, що людина, при найкращій волі, всього того добре виконати не може. Електронічні машини розв'язують складні математичні задачі, що їх ставляють їм математики. При помочі телевізійної апаратури людина з далекої віддалі може слідкувати за процесами виробництва, і то навіть в такім місці, де її око бачити не може. Обслуга автоматичних машин на віддаль не є вже новиною. Обслуга на віддаль невдовзі стане важливим економічним чинником при розв'язуванні питання скорої і дешевої продукції. В майбутньому навіть великі фабрики обслуговуватимуться з центральної залі при помочі складної електронічної апаратури, сказати б, за натисненням ґудзика. Але тільки добре вишколений спеціяліст зможе виконувати те завдання. Нещасливих випадків при обслузі фабричних машин робітниками не буде, бо й робітників там не буде. Тяжку працю гірників та сталеварів заступлять машини. Копалень буде значно більше, і то такої глибини, що є нині для людини недосяжною.

Для обслуги дуже складного приладдя, яке контролює масову продукцію, треба буде величезної армії спеціялістів - інженерів, переважно з вузькою спеціялізацією. Загального технічного знання навіть генії не в стані будуть набути, бо не вистачило б їм цілого життя на науку.

Чи приготоване нинішнє людство до тих, уже недалеких завдань? Навіть у ЗДА, де на рік випускається приблизно 210 інженерів на мільйон населення, трудно буде дотримати кроку модерній технології. Якщо вірити совєтській статистиці, то в Україні випускається тепер щороку прибдизно 350 інженерів на мільйон населення. Щоб задовольнити найпримітивніші потреби мешканців України вконечних до життя продуктах, вже нині тих інженерів не вистачає. А що буде за 40 років?

Якщо числити, що громадян ЗДА українського роду є коло мільйона, то минулого року бодай двісті з цих громадян мали закінчити технічні студії. Де ж вони? В інших професіях ще гірше. А людей з високою освітою у тих професіях буде потрібно ще більше як інженерів. Не можемо повірити, що американські громадяни українського роду замало мають здібних дітей, дегенеруються та вимирають.

Лишається надія, на нашу молодь, що може поліпшити свою долю, якщо схоче і зможе здобути високу освіту. Треба розпалити прагнення до науки у наших дітей. Треба роздобути матеріяльні засоби на навчання для спрагненої науки молоді. Не треба кермуватися нинішньою кон'юнктурою досить добрих заробітків фізичних робітників, бо вона для наших дітей тепер безвартісна. Треба радісно вітати кожну ініціятиву наших громадян у справі стипендій для студіюючої молоді. Їх праця для українського громадянства надзвичайно цінна, бож вони хочуть рятувати його від неминучої загибелі.

Читаємо в „Свободі" про закросний на широку скалю Стипендійно - Позичковий Фонд УНСоюзу для студентів високих шкіл. Ініціятива вийшла з нюйоркського Відділу УНС, Т-ва Дністер. З глибокою вдячністю треба її прийняти та допомогти її зреалізувати. Дай Боже, щоб таких організацій було більше і щоб вони, усі разом гармонійно співпрацюючи, допомогли нашим дітям здобути кращу долю та пошану до їх розумних і плянуючих заздалегідь батьків.

С. Риндик

ПО ДОРОЗІ ДО МІЛЬЙОНІВ

(Друге оповідання Барона)

(3)

— Ось маєте наседку, — сказав.

— Але вона вже сидить. Шкода її рушати й переривати материнські обов'язки. Дайте мені таку, що ще не сидить.

— Та це вона забастувала! Сидить не на яйцях, а на голій землі, — сказав Старовєров, підійшов до курки і підняв її. Курка ані не киркнула, тільки трохи пошипіла. Під нею справді не було ніяких яєць.

— Вона, ледащиця, не хоче нестися, а хоче конче сидіти на яйцях. А я маю її дурно годувати! Хоче, щоб я заради її курячої примхи чекав місяцями на курчат, коли я маю інкубатор і грію його електричеством. Кури мають мені нестися, мають працювати, а не на яйцях висиджуватися і солодко куняти. Тож я її, негідницю, кілька разів викупав, щоб заспокоїти її ніжності, і оце відходить від тих купелів. Але це вперта сволоч, і треба буде ще пару разів викупати її.

— То продайте її мені. Я якраз потребую квочки, — сказав зраділий професор. — Не потребуєте більше купати.

І професор купив ту квочку.

Та коли приніс додому і почав її досліджувати ближче, то показалося, що курка вже напівздохла. Була дуже млява, і ясно було, що їй світ не милий, не то що якесь сидження на яйцях. І професор негайно відніс ту курку назад до Старовєрова. Але той, замість віддати гроші, розпочав сварку, а розпалившись, ухопив ту курку за ноги й почав нею бити професора — голова не голова, обличчя не обличчя. А потім дав йому ще кілька копняків і викинув з хати. Професор ледве з душею лишився. Свідків не було ніяких, то присохло, як на собаці.

— І ти відважився піти до цього душогуба?! — здивувалась жінка.

— Ну, я не такий необачний. Слава Богу, що це сталося з професором, а не зо мною. Навчений гірким досвідом, я взяв собі тілохранителя: попросив Коністрата.

Багато людей знають Коністрата. А ще більше чуло про нього. Це якраз той славний еміґрант, що одного разу розгромив цілий вагон білоґвардійців. Їхав із ними з Чорнопсів до Праги, а вони завелися з ним нащот України. І в запалі суперечки котрийсь сказав, що після Переяславського договору не може бути мови про самостійну Малоросію.

— А ви как полагаєте, Ваше Сіятельство? — звернувся той москаль до свого сусіда.

— Безсмисленноє мечтаніє! — сказало авторитетно Його Сіятельство:

— Канєчно, безсмисленноє. А оп'ять же такі сказать, развє возможна Малоросія без Запорожской Сєчі? Я сєбє етого нє представляю. Ето чістєйшій абсурд! Чепуха-с!

— То як же воно виходить: самі скасували, а тепер кажете „чепуха-с"?! — обурився Коністрат.

— Совершенно правильно: ми самі раскасіровалі Сєчь, потому что ето било разбойнічьє гнєздо.

У цім моменті Коністрат хопився способу дискусії, відомого під назвою „ультіма раціо": вирвав якійсь дамі з руки парасольку і цією орудиною почав вимахувати направо й наліво. Порозбивав анфаси і профілі всім старшим братам, не питаючи, де князь, де граф, де барон, а де якесь інше сіятельство. Вони кричали, а він промовляв:

— Оце вам, сучі сини, за Малоросію, а це за Переяславський договір, а це за вавилонську блудницю сучу дочку Катерину Велику, а це за скасування Січі, а це за „нє било, нєт і бить нє может", а це за „безсмисленноє мечтаніє", трясця вашій матері.

Об'єктивно сказати, подробиці цієї події ближче не відомі, бо всі учасники її під час операції втратили пам'ять і в канцелярії поліційного уряду говорили такі нісенітниці, що поліцай примушений був вигнати їх усіх разом із Коністратом.

Так ось цього Коністрата я взяв собі для безпеки і пішов до Старовєрова запитатися, чи не міг би він відпродати мені тридцятеро курчаток - курочок. Побачивши Коністрата, Старовєров зробився надзвичайно чемним. Не говорив, а співав. Мало бракувало, що не обіймав нас.

На вступі Коністрат сказав йому:

— Слухай, дружок! Як продаш якусь здохлятину, то пам'ятай, що зуби не твої. Клянуся бородою Аллаха! — і при цьому погладив свою бороду, що доходила мало не до пояса.

Старовєров казав нам „дорогі друзі" і присягався, на чому світ стоїть, що відпродасть мені найліпший товар. Казав, що совість не дозволяє йому держати якесь дрантя, і він виписав собі найкращий сорт курей, а ці кури несуться круглий рік. Щодня яєчко, а котра, то й два.

Ось про це я й оповів жінці.

Вислухавши моє оповідання, жінка скривила уста, знесла плечима і нічого не сказала. Це значило, що треба було якийсь час почекати. Деякі питання вона вирішує відразу, а на деякі потребує якогось часу. Не на обдумування. Вона ніколи не думає над проблемами. Вона вирішує їх дорогою інтуїції. І при цьому ніколи не помиляється. Отож і в даній справі треба було почекати, аж та інтуїція прийде.

Як довго я чекав, не важно, але котрогось дня жінка сказала:

— Горе мені, чоловіче, з тобою. Відколи скасували царя, ти не перестаєш плянувати і за все хапаєшся.

— От тобі маєш! — аж підскочив я від несподіванки. Чому це раптом за царя згадала?

— А тому, що за царя всі ви знали, що маєте робити. Кожний сидів у канцелярії, щось там писав, а 20-го числа діставав платню. І не було ніяких фантазій чи плянів. А як комусь блимала в голові революція чи інша фанаберія, то поза ворота не виходила. А не стало царя, то ти вже не знаєш, що робити. Був поетом, збанкрутував. Був журналістом, так само. Брався за політику, ще гірше. Аж нарешті занесло тебе на курячі яйця. Задивляєшся на інших і заздриш їм та й хочеш показати, що ти теж не согірший. А того не хочеш зрозуміти, що на великі пляни треба мати великі здібності.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Д-р Степан Витвицький і Січневі Роковини в Клівленді

В суботу, 30 січня 1960 до Клівленду завітав Президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький, якому зорганізоване громадянство Клівленду під протекторатом УЗО — відділу УККА, влаштувало прийняття в найкращому готелі Шератон. Президента відвідали кореспонденти клівлендських щоденників „ПленДілер" і „Клівленд Прес" і подали обширні інформації про Україну та визвольну боротьбу українського народу з біломосковським та польським імперіялізмом, яка 42 роки тому, 22-го січня 1918 р., завершилась проголошенням у Києві, столиці України, вільної незалежної держави у формі Української Народньої Республіки, а рік пізніше, 22-го січня 1919 р. проголошенням злуки двох частин України — ЗУНР і УНР — в одну Велику Україну. І хоча в скорому часу Україну силою окупували червоно - московські большевицькі орди, а уряд УНР із здесяткованим військом вийшов на еміграцію, але не скапітулював, український народ веде досьогодні нерівну боротьбу з окупантом за свою волю і державну незалежність, складаючи мільйонові жертви в людях та переносячи жорстокі репресії і нелюдські знущання на рідних землях і концтаборах Сибіру, Камчатки, Колими. Місцевий польський щоденник з цієї нагоди помістив на шпальтах своїх замітки у формі інформацій, прихильні української визвольної справи і до Президента УНР.

В залі прийняття на почесному місці сидів Президент УНР д-р С. Витвицький з Дружиною, а поруч них о. прот. С. Іващенко — активний учасник визвольних змагань як сотник армії УНР, інж. Дмитро Андрієвський — гість з Европи, провідний, заслужений діяч націоналістичного руху адв. О. Е. Малицький — перший організатор і довголітній голова УЗО в Клівленді, член екзекутиви УККА, пані Хроновят, інж. М. Хроновят — голова клівлендського відділу Об'єднання бувш. Вояків Українців в Америці, проф. д-р Борис Андрієвський — лікар - хірург, д-р Томків і дир. М. Бігун.

Відкрив і проводив цісю імпрезою адв. О. Е. Малицький, представляючи присутнім ще інших гостей, між ними Д. Шмагалу — радного УНСоюзу.

Першим виступив з побажаннями для Президента з нагоди його 75-ліття від імени Об'єднання Прихильників УНРеспубліки полк. інж. М. Курах. Щирими, теплими словами побажав Ювілятові, щоб доніс Прапор УНР до золотоверхого Києва.

Пан М. Мигаль вітав від імені Української Революційно - Демократичної Партії (УРДП). Від Спілки Визволення України склав привіт Президентові голова Головної Управи СВУ Америки п. А. Ємець. Зокрема п. Ємець підкреслив, що УНРеспубліка — це живий символ державности і соборности України.

З привітаннями виступали ще від ОДУМ-у п. В. Пономаренко, від свято - андрієвської Церкви п. Яременко. Полк. Загородній у своєму виступі говорив про заслуги воїнства і недомагання нашої дипломатії. Хор. І. Макогон, учасник Зимового Походу, висловив невдоволення виступами полк. Кураха і п. Ємця. Під час бенкету група від Селянської Партії на чолі з пп. Вайденком, Кальницьким і Пероґом, прийшла привітати Президента старим нашим традиційним звичаєм: хлібом - сіллю, а діти вручили квіти. Господар бенкету інж. М. Тарасюк подякував присутнім за чисельну участь.

В кінці говорив Ювілят, дякував за тепле прийняття, яким він глибоко зворушений, бо почувався, як серед близької родини.

Наступного дня, в неділю 31. січня відбулося Свято Державности і Соборности у великій залі Линколн Гай Скул, на якому промовляв Президент УНР в екзилі С. Витвицький. Український державний прапор і свої організаційні тримала молодь Пласту, ОДУМ-у і Скавту до кінця офіційної частини. Присутні журналісти американської преси зробили знимку Президента під час промови, яка була поміщена в газетах. Серед чисельної публіки були на залі кубанські козаки в своїх національних козацьких строях. Хор „Дніпро" — гордість Клівленду, своєю програмою завершив мистецьку частину, майстерно виконавши ряд пісень.

Закінчено Свято співом гимну „Ще не вмерла Україна", який разом з хором проспівала вся заля.

Д-р Лев Рубінґер

Академія в честь 22-го Січня в Йонкерсі, Н. Й.

Наші організації вшанували Січневі Роковини не тільки проголошенням „Українського Дня", про що були згадки у „Свободі", але також Академією, яка відбулася дня 31. січня в авдиторії парохіяльної школи.

По відспіванні американського гимну Дитячим хором СУМА під дир. п. Стефанчука і при акомпаніяменті пані Мурашук, вступне слово виголосив учасник Визвольних Змагань д-р Г. Чвартацький, а доклад мгр. В. Черевко. В концертовій частині виступив згаданий хор із трьома піснями, сольо п-и Люби Гіль при акомп. п-і Татіяни Тарлуцької, та деклямація п. П. Ревака. Академію закінчено співом українського гимну.

В справі Світового Евхаристійного Конгресу в Мюнхені

В цьому році, від 31-го липня до 7-го серпня, відбудеться в Мюнхені 37-ий Світовий Евхаристійний Конгрес.

Живемо в часах великих суспільних потрясень в цілому світі. Безбожницький комунізм виганяє Бога зі щоденного нашого життя, наша Церква в Батьківщині опинилась у катакомбах, всі наші Владики, за винятком одного, які перебували в совєтських таборах примусової праці, померли як мученики. Для ведення жертвенної боротьби з безбожними ворогами Церкви, ми мусимо ще більше скріпити нашу віру і нашу любов до Христа і Його святої Церкви. У Христа Спасителя, який перебуває між нами у святій Тайні Евхаристії, ми майбутні учасники Світового Евхаристійного Конгресу в Мюнхені, благатимемо помочі і ратунку; одночасно заманіфестуємо нашу християнську любов і нашу прив'язаність до Христової Церкви. Тим Світовий Евхаристійний Конгрес матиме для нас українців особливо велике значення.

З хвилиною створення в Мюнхені Апостольської Екзархії для українців католиків в Німеччині, вона стала тереном пожвавленого і посиленого життя української католицької Церкви. Українцям-католикам в Німеччині припав почесний обов'язок не лише взяти якнайчисленнішу участь в Евхаристійному Конгресі, але теж прийняти на себе почесні „обов'язки" співгосподаря. Як відомо, є передбачена на Евхаристійному Конгресі участь наших Владик, тому треба і нам українцям взяти в ньому якнайчисленнішу участь, щоб нашими молитвами і Богослужбами виблагати Божих ласк для нас, наших родин і нашого народу, та засвідчити нашу вірність і прив'язання до нашої Церкви, як частини Вселенської Католицької Церкви.

До Мюнхену прибуде з цілого світу велика маса прочан; організатори подають їх число на 1 мільйон. Тому, що всіх прочан не можна буде примістити в самому місті, забезпечується для них кватири у віддалі 100 км. довкола Мюнхену. Місцевий німецький Комітет намітив для виконання своїх завдань, зв'язаних з Евхаристійним Конгресом, 23 комісії, в тому числі одну комісію для нашого спільного обряду. Він запросив до співпраці всіх католицьких єрархів Німеччини, отже і нашого Ап. Екзарха, Преосв. Кир Платона.

Наш Владика покликав до дії допоміжний Український Комітет С. Е. К. Головним завданням цього Комітету є якнайкраще заопікуватися нашими прочанами, зв'язати їх спільно в одну суцільну групу, інформувати їх про всі наші окремі імпрези, що будуть зорганізовані в рамцях загальної програми Евхаристійного Конгресу. Комітет має 8 референтур, у тому і фінансову. Очевидно, український Комітет матиме великі витрати, а тому завчасу мусить подбати і про відповідні фонди.

Тому звертаємось до Вас, Дорогі Браття і Сестри у цілому західньому світі, як також до наших Установ та організацій з проханням, жертвувати на потреби, зв'язані з нашою участю в Світовому Евхаристійному Конгресі свої пожертви, які просимо висилати на адресу:

Dresdner Bank, Muenchen, Promenadeplatz 7, konto: Apostolische Exarchie fuer kath. Ukrainer in Deutschland, Nr. 1330.

о. І. Лесьович,
1-ий секретар Комітету.
Проф. Гнат Мартинець,
фінансовий референт.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Оперовий Ансамбль Клавдії Таранової

Відома українська співачка Клавдія Таранова та її чоловік Е. Крахно (диригент) організували студію вокального мистецтва та оперового ансамблю. У цій студії вчиться переважно українська молодь та деякі американці. Робота студії розгорнулася в останньому часі і почала показувати свої результати у концертових виступах, в яких бере участь і сама п. К. Таранова. Вона має чудовий голос (мецо сопрано) і дістала гарну вокальну освіту, закінчивши Київську консерваторію у доброї професорки О. Муравйової. Після цього п. К. Таранова була солісткою оперового театру, виконуючи перші партії репертуару.

В останньому концерті студії, що відбувся 7-во лютого у залі „Ірвінг Гай Скул", була велика і різноманітна програма з творів українських та клясичних композиторів. Всі учні п. К. Таранової показали гарну постановку голосу, свобідне дихання і виразну маніру співу. Вони добре тримаються на сцені, чим збільшують загальне художнє враження.

Виступ самої п. К. Таранової, як завжди, був на високому, мистецькому рівні: її голос звучав чисто й молодо; щодо виконання, вона показала зразок вміння співати і камерні, і оперові речі.

Заля була майже повна, і публіка дуже тепло вітала і п. К. Таранову і її молодих співаків.

Ця студія потребує розгорнути свою роботу якнайширше, бо якість її є безперечна.

Я думаю, що українська громада і наші мистецькі організації повинні піти на зустріч і всіляко підтримати це культурне, мистецьке діло.

Професор Володимир Грудин

З діяльности Групи УВАН в Дітройті

Наукова Конференція Групи УВАН відбулася 30-го січня ц. р. в залі Укр. Ам. Осередку. Численно зібраних присутніх привітав д-р Є. Перейма і віддав слово проф. А. Шашлові, що виголосив доповідь на тему „Фізична характеристика космічного простору та принцип дії ракет".

Доповідач порушив і спреcизував такі поняття: структура соняшної системи, тяготіння та інерціяльні сили в системі сонце - місяць - земля, космічний простір та дії в ньому гравітаційного, магнетного та електричного поля, соняшна радіяція, температура, космічне проміння та метеорологія.

Космос сприймаємо як безмежний в часі і просторі. Основним тілом космосу є зірка. Є живі й умерлі зірки, до останніх належить наша земля. Молочний шлях це безліч соняшних систем, однією з яких є й наша соняшна система, що займає в космосі дуже мале місце. Дальше була обговорена наша соняшна система та можливість життя на поодиноких плянетах, закон тяготіння Ньютона, атмосфера й її поділ, електромагнетне полі зі світляною енергією, метеорити й їх спалювання, космічні промені (названі америк. фіз. Мілікe) та небезпека від них для людського організму із-за спалювання клітин. Є три причини, чому людина бажає досліджувати космічні простори: саме їх інкування, мілітарні і наукові згляди.

У другій частині доповіді була обговорена будова, рушійна сила та паливо ракетного мотора, штучні сателіти та їх мілітарне й наукове значення. При випусканні ракет все залежить від якости пального і простір завоює той, що винайде й застосує найлегше і найбільш успішне паливо.

В цікавій дискусії взяли участь: В. Галич, о. В. Боровський, Я. Зубаль, П. Динник, М. Левицький, Я. Сливка. В дискусії порушено проблеми: кольору атмосфери, тривкість теплоти соняшного проміння, імовірність вжиття пального для ракет із вульканів, охорона живих істот в космічних просторах, орбіта сонця й його температура.

Зі збірки на побудову пам'ятника на могилі сл. п. М. Ветухова й видання Збірника його пам'яті вислано до Комісії при УВАН у ЗДА для вшанування Пам'яті Михайла Ветухова — $22.

Я. З.

Степан Грабар

(Посмертна згадка)

Рідшають ряди комбатантів. У нашій станиці за короткий час вже третій побратим розпрощався з цим світом.

По св. п. Євстахієві Ковчеві та Іванові Белейові прийшла черга на Степана Грабаря. На сам Новий Рік 1960 (по старому стилю) замкнув струджені повіки на віки.

Уродженець Жовківщини закінчив учительську семінарію в 1910 р. і потім учителював в повітах Чортківським і Бучацьким аж до 1944 р., з короткою перервою під час першої світової війни, коли то служив спершу в австрійській армії, а опісля в УНР. В 1944 р. виїхав перед большевицькою навалою до Німеччини, де від 1945—1950 р. учив нашу дітвору в таборах. До Америки прибув в 1951 р., і тут працював фізично аж до переходу на пенсію.

Помер на 70-му році життя, зможений недугою бронхіту. Залишив дружину і повнолітнього сина Александра, б. дивізійника. Похоронив його товариш по зброї о. Степан Городецький. На похороні були приявні члени ОбВУА і І. Див. У. Н. з прапорами.

П. З.

ЩЕ ОДИН ДИПЛОМ

Приємно є подати до відома, що п-і Ярослава Д. Кіналь в місяці січні отримала ступінь „бечелор оф арт" на Колумбійському університеті в Ню Йорку тай приготовляється до „мастер дегрі". Абсольвентка, дружина д-ра Василя Кіналя, зробила також диплом магістра прав на університеті в Познані на передодні другої світової війни.

С. К.

Юрій Богачевський виступить у Торонті

Юрій Богачевський

В листопаді мин. року молодий нюйоркський бас - баритон Юрій Богачевський виступав у Торонті зі своїм першим самостійним концертом, при фортепіяновім супроводі проф. Лева Туркевича. В програму його концерту входили оперові арії світових композиторів, камерні твори Шуберта та пісні українських композиторів.

Концерт відбувся в залі Українського Дому при вул. Крісті та пройшов з величезним успіхом.

Понад 500 слухачів - учасників концерту, які впродовж цілого вечора насолоджувалися свіжим, могутнім, повним інтимного тембру голосом молодого концертанта, вітали сердечно Юрія Богачевського та аплявзами і квітами дякували йому за мистецьке вдоволення, якого зазнали завдяки йому того осіннього вечора.

Українська преса Торонта привітала появу молодого українського таланту теплими репортажами та побажанями, а найвизначніші наші музикознавці висловили Юрієві Богачевському своє признання.

Також торонтонський англомовний щоденник „Ди Глоб енд Майл", зараз наступного дня по концерті, помістив дуже прихильну фахову рецензію визначного канадійського критика Джана Ураґлянда, який підкреслив українську національність Юрія Богачевського, предсказуючи йому світлу кар'єру.

Мірилом дуже поважного, справді незвичайного успіху першого мистецького виступу Юрія Богачевського на канадійській землі хай буде факт, що зараз по згаданім концерті група торонтонських громадян, любителів гарного співу, виступила з проєктом уладити другий концерт Богачевського в Торонті, щоб таким чином дати змогу ширшій українській громаді почути цього молодого, талановитого співака.

У висліді тієї ініціятиви створився в Торонті окремий концертовий комітет, який зайнявся організацією другого концерту Юрія Богачевського, безпосередньо перед його виїздом до Італії.

В склад комітету входять чільні торонтонські громадяни, які подбали в першу чергу про те, що протекторат над цим концертом обняв Відділ КУК.

Концерт відбудеться в неділю 21-го лютого 1960 р., в залі УНО, при фортепіяновім супроводі проф. Лева Туркевича. Початок концерту о год. 7.30 веч. Юрій Богачевський виконуватиме твори найвизначніших українських і світових композиторів. Програма концерту доповнена новими творами.

Короткі Вісті

● Капітан летунства Левеллин Бриґс, лідер З'єдиненої партії в Кенії, що охоплює виключно білих мешканців тієї африканської країни, даремне боровся на конференції в Лондоні за принцип, щоб увести в конституцію Кенії постанову, що білі мусять мати перевагу в автономній адміністрації цієї муринської країни. Бриґс вернувся з Лондону до Найробі в Кенії, заповівши дальшу боротьбу за цей принцип.

● Фльота ЗДА повідомляє, що підводний човен „Сарґо" є третім американським човном, який переплив попід Північний бігун та доплив до Гаваїв. Це значить, що американські підводні атомові човни можуть кожної хвилі, навіть під час зими, через Північний бігун зблизитися до СССР на випадок ворожої агресії.

Товариство Приятелів Капелі Бандуристів про нову поїздку Капелі

Поїздка Капелі Бандуристів по країнах Европи була першою спробою концертування під опікою концертових б'юр. Ця спроба принесла Капелі надсподіваний моральний успіх, а це дає нам підставу підготовляти й наступні поїздки Капелі таким же способом.

Сам факт поїздки Капелі з Америки до Европи та найкращі відгуки чужинецької преси відкривають перед нами великі можливості в майбутньому. Ми мусимо використати їх для піднесення престижу Капелі в першу чергу на терені Америки й Канади та одночасно ширше ознайомити населення цих країн з нашими культурними надбаннями. З тою метою вже ведуться заходи в справі підготування концертової поїздки Капелі в сезоні 1960-1961 рр. по найкращих більших містах Америки й Канади. Капеля має виступати в посиленім складі з добірною танковою групою.

В ході цієї тури, ми матимемо можливість ще скріпити ансамбль та частинно роздобути засоби для дальших поїздок Капелі за океан. Диригенти й управа Капелі вже працюють над укладом програми для спільних виступів Капелі й танкової групи, підготовляють рекляму та комплектують ансамбль.

По містах Америки й Канади організуються Комітети сприяння Капелі, які в певній формі допоможуть нам на місцях.

В порозумінні з централями УККА та КУК для допомоги Капелі будуть в цім році проголошені окремі місяці, впродовж яких мають бути зібрані засоби для фінансування згаданої поїздки Капелі. Для фінансування поїздки потрібна буде сума близько 60,000 долярів, яку ми маємо на увазі роздобути способом індивідуальних позичок та розпродажу позичкових бондів. Позички всіх родів сплачені з прибутків від концертів. Пожертви на Фонд Капелі та членські вкладки членів - прихильників також будуть тимчасово вжиті для цієї цілі.

Закликаємо все українське громадянство вільного світу причинитися всіми своїми можливостями до цього великого чину прославлення української культури. Жертвуйте, вступайте в ряди членів-прихильників, купуйте позичкові бонди, долучайтеся до місцевих Комітетів сприяння Капелі!

Лише спільними стараннями ми спроможемося на черговий триюмф української пісні й танку, цим разом уже на американській землі, та підготуємо ґрунт для дальших поїздок Капелі за океан.

Управа Товариства

Friends of the Ukrainian Bandurist Chorus, Inc., P. O. Box 119, Detroit 12, Mich., U.S.A.
Дітройт, січень 1960.

НА КУБІ ЗАСУДЖЕНО 104 ПРОТИВНИКІВ РЕЖИМУ КАСТРА

Гавана, Кубинська Республіка. — 10-го лютого повідомлено, що військовий суд засудив 104-ох противників режиму прем'єра Фіделя Кастра до тюремної кари від трьох до 30-ох років тюрми. 34-ох оскаржених звільнено. Це був найбільший масовий суд за режиму Кастра. Всім засудженим сконфісковано майно, а деякі з них були багатими людьми, бо походили з родин, що за режиму диктатора Батісти займали поважні становища. Засуджені були заарештовані ще в серпні 1959 року, деякі з них прибули були з Домініканської Республіки, куди були втекли з Куби після перемоги Кастра.

● Два бандити 26-річний Л. Мітчелл і 28-річний Вернон Морріс напали на банк в місцевості Мавнт Лорел в Ню Джерзі, де пограбували 4,000 долярів. Але їх обидвох поліція зловила при виході з банку і на вулиці, бо вона вже була поінформована про те, що бандити грабуватимуть цей банк.

Англійський уряд проти антинімецьких настроїв в громадянстві та пресі

Лондон. — Англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд виступив в минулу середу 10-го лютого різко проти неприхильних для Західньої Німеччини настроїв в англійському громадянстві та використовуючих ці настрої англійських газет. Ллойд наврував цю антинімецьку кампанію під час закордонно - політичної дебати в парляменті, а його різкий виступ звернув на себе тим більше увагу, що звичайно Ллойд відомий з свого спокійного і майже байдужнього тону промов. Селвин Ллойд гостро заатакував соціялістичну опозицію за її критику політики уряду у справі зброєння у Західній Німеччині, пригадавши, що першими, які дали Західній Німеччині дозвіл на дозброєння були соціялісти, які тоді — в 1952 році — знаходились в Англії при владі. Принципова згода на відбудову збройної сили заразом дала право Німеччині старатися за наймодернішу зброю, що її мають різні інші держави, а не за перестарілу і нижчевартну. Селвин Ллойд боронив Західню Німеччину, яка — мовляв — виявила великі і успішні зусилля, щоб стати дійсно демократичною країною та яка сама хоче тримати свої збройні сили в системі НАТО й під контролею НАТО і стояти в найтіснішому економічному зв'язку з Заходом. Ллойд ствердив, що на европейському континенті вся атомова зброя підлягає безпосередній контролі головного команданта збройних сил НАТО, генерала Лоріса Норстеда. Він перестеріг, що кампанія проти Західньої Німеччини загрожує розпадом бльоку НАТО та відкликанням американцями своїх військ з европейського континенту. В англійському парляменті — стверджують американські коментатори — ще ніколи речник уряду так палко не виступав в обороні Західньої Німеччини.

Громадська Просфора в Джерзі Сити

Джерзі Сити, Н. Дж. — В неділю 14-го лютого відбулася тут Громадська Просфора, влаштуванням якої зайнявся 71-ий Відділ Союзу Українок Америки і Пластприят. Голова Відділу СУА п. Олена Назар відкрила гостину, а найстарший громадянин цього міста, п. Софрон Ференцевич, вніс на залю „дідуха" і склав побажання. Сотрудник гр. кат. церкви св. Петра і Павла всеч. о. Гумовський посвятив просфору, що приготована була на столах, після чого зачалася гостина, що складалася з українських традиційних страв: борщу, голубців, куті і солодкого. Гостина переплітана була програмою, а саме п. Варка Бачинська відчитала реферат про колядки і різдвяні звичаї, хор СУА під батутою п. Ничая відспівав ряд колядок солісткою була п. Сенко. Молоденька учениця Еля Головчак віддеклямувала вірш „На ринку у Львові". Тостмайстром вечора був д-р Сильвестер Мартюк, який м. ін. представив присутнім представників поодиноких організацій. Гостину закінчив молитвою православний священик всч. о. Могучий, після чого були танці. Грала орхестра Б. Гірняка

Хрущов використовує свої відвідини в Індії для пропаґанди комунізму

Ню Делі. — В минулий четвер до столиці Індії прибув Нікіта Хрущов і виголосив в індійському парляменті велику промову, в якій прославляв нехіть Індії в'язатися з будь-якою державою військовим пактом, повторяв давні фрази про мир і співіснування та поручав комунізм, як найкращий лік на всі сучасні болі людства. Західні часописи звертають увагу, що на летовищі і здовж траси, якою їхав Хрущов, було разом коло чверть мільйона індійців, тоді коли назустріч Айзенгаверові вийшло було коло мільйона осіб. У своїй промові на публічному зібранні Хрущов запевняв, що совєтське господарство щораз розвивається і процвітає, а американське „подібне до коня, який постарівся і шкутильгає". Хрущов підписав в Ню Делі два договори: про призначення Індії нової совєтської економічної допомоги у висоті 378 мільйонів дол. та про культурну співпрацю. Індійський прем'єр Неру заявив в індійському парляменті вже після своєї ділової розмови з Хрущовим, що нема ніякої ділової підстави для індійсько-комуно-китайських переговорів щодо кордонного спору.

Англія підтримує союз з Західньою Німеччиною у рямцях НАТО

Лондон. — В англійському парляменті міністер закордонних справ Селвин Ллойд ще раз в минулий четвер 11 лютого наполегливо радив розмежувати обурення на гітлерівський режим за його звірства та сучасний стан і вигляд Західньої Німеччини й вимоги англійської державної рації — бути в союзі з Західньою Німеччиною. Ллойд потвердив принцип рівноправности Західньої Німеччини в бльоку НАТО та її право мати модерну зброю, з тим, що вся атомова зброя на европейському континенті є під безпосередньою контролею ген. Лариса Норстеда. Внесення опозиційної Партії праці на засудження урядової закордонної політики відкинено 322 голосами проти 233.

Совєти відкинули новий плян ЗДА щодо заборони атомових дослідів

Женева. — Представник ЗДА Джеймс Дж. Водсворт представив в минулий четвер 11. лютого новий детальний плян договору про обмежену заборону нуклеарних дослідів. За цим проєктом — були б заборонені всі досліди в повітрі і під водою та ті досліди під землею, що їх можна вже тепер контролювати. З-під оцієї заборони були б вийняті малі підземні досліди, що їх годі контролювати, але ЗДА, Англія і СССР спільно удосконалювали б сейсмографічні прилади для схоплювання навіть найменших потрясень землі. Цей свій плян ЗДА попередили проголошенням окремої заяви, а ширше говорив про нього і през. Айзенгавер на своїй пресовій конференції у минулий четвер. Совєтський представник Семьон К. Царапкін з місця відкинув цю пропозицію, як „несприйнятливу", але заявив, що відсилає її на розгляд до Москви і що СССР не має заміру зривати конференції.

Зорганізоване робітництво підтримуватиме демократичного кандидата

Бол Гарбор, Флорида. — Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джорж Міні заявив на пресовій конференції 10-го лютого, що зорганізоване робітництво в цьогорічних виборах підтримуватиме демократичного кандидата на президента проти Ричарда М. Ніксона, який має бути республіканським кандидатом. Сам Міні повторив свою давнішу заяву, що він особисто не підтримував би жадної партії, бо представники обох партій минулого року прийняли протиробітничий законопроєкт. Міні і голова Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер запропонували, щоб після конвенцій влітї ц. р. зібрались голови 134-ох міжнародних спілок і вирішили, кого треба буде підтримувати як кандидата на президента. З демократів єдиний сенатор Линдон Б. Джансон не має симпатій між робітництвом внаслідок свого консерватизму, і тому, що він є проти ліберального законопроєкту про охорону громадянських прав. Ніксон не має прихильників між зорганізованим робітництвом, хоч він допоміг в січні ц. р. закінчити корисно для сталеварів страйк в сталевому промислі. Це не значить, що всі робітники є проти нього, але більшість робітничих провідників є за демократів.

Посмертні Згадки

Мартин СИПКО, довголітній член Б-ва св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер 21-го січня 1960 р., на 69-му році життя. Покійний походив з с. Чижиричі, пов. Перемишляни, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Тетяну, 2 доньки: Ольгу і Катерину, сина Володимира та 2 внуків. Похорон відбувся 25-го січня 1960 р., при участі Родини, Членів Від. та Приятелів, з укр. кат. церкви св. о. Миколая, на вічний спочинок на цвинтар св. о. Миколая. — В. Й. П.!
Т. Шпікула, секр.

Анна ГЕНЕГА, — довголітня членкиня С-ва „Любов", Від. 37 УНСоюзу в Елизабеті, Н. Дж., померла по тяжкій недузі дня 16-го грудня 1959 р., на 61-му році життя. Покійна довший час була секретаркою, касиркою та членом Контрольної Комісії даного Відділу. Походила зі с. Дегова, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Стефана, 2 синів: Івана і Петра, доньку Марію, 2 невістки, зятя, 6 внуків та 3-ох братів в Україні. Похорон відбувся 19-го грудня 1959 р., з укр. кат. церкви. Похорон відправив о. Парох Роман Боднар, при участі Родини, Приятелів та Членів Відділу. Покійну поховано на цвинтарі Ever Green Cemetery. — В. Й. П.!
А. Гнатюк, секр.

Константин БАБІЙ — один із основників 93-го Відділу УНСоюзу в Повтакет, Р. Ай., та касир того ж Відділу ім. І. Франка, помер 1-го лютого ц. р., на удар серця. Покійний походив із Зах. України. До УНСоюзу вступив 1916 р. У Відділі займав пост голови, секретаря та касира, а за молодих літ провадив українську школу при Відділі та драматичний гурток. Покійний полишив у смутку дружину Анну, доньку та 2 сестри в Україні. Похорон відбувся 3-го лютого 1960 р., з пох. заведення на цвинтар Walnut Hill Cemetery в Pawtucket, R. I., при участі Членів Відділу. — В. Й. П.!
П. Іваницький, секр.

Антін Їж — довголітній член Б-ва св. Михаїла, Відд. 235 УНСоюзу в Россфорді, Огайо, помер 8-го лютого 1960 р., на 70-му році життя. Покійний народився в с. Воська, пов. Сянок, Зах. Україна. До Б-ва і УНСоюзу вступив 1912 року. Полишив у смутку сина, 2 доньки, 2 внуків, рідну сестру Ольгу з Россфорду та родину у Краю та Канаді. Покійний був щирим на пожертви та працьовитим і взірцевим громадянином. Похорон відбувся 11-го лютого 1960 р., з дому жалоби до укр. церкви св. Михаїла, а опісля на цвинтар „Кальварія", при участі Родини, Знайомих та Членів Б-ва. — В. Й. П.!
І. Шестак, секр.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

FREELAND, Pa. — Відд. 429 Б-ва св. Петра і Павла, повідомляє членів, що Збори відбудуться в неділю, 21-го лютого 1960 р., в год. 10:30 ранку, зараз по Службі Божій, в залі української церкви, під ч. 921 Волнат вул. Проситься усіх членів і парохіян прибути і привести з собою своїх дітей та знайомих. На Зборах буде присутній представник нашої Округи п. М. Гентош. — І. Перковський, секретар.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 127, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 21-го лютого 1960 р., в церковній залі, при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Маємо важливі справи на порядку нарад. Вкладки можна вплачувати кожної неділі від год. 11:30 до 1:00 по пол. — І. Була, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Гарвус, кас.; М. Левицький, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, відбудуться в неділю, 21-го лютого 1960 р., в шкільній кімнаті, ч. 2, під церквою св. Димитрія, 645 Розевелт Евеню, в год. 2-ій по пол. Довжних членів просимо покрити залеглі вкладки. Згідно з постановою Річних Зборів, від тепер кожний член обов'язаний платити разом із членською вкладкою по 10 центів місячно на адміністраційні видатки Відділу. Членам бувшої каси хворих будуть виплачені одноразові звороти по 30 дол. кожному. Кличемо членів, щоб розвели акцію за приєднанням нових членів до УНСоюзу, Зокрема старших членів, щоб вписували своїх дітей і внуків. Найкращий дарунок дитині українських батьків, з нагоди дня уродин чи роковин свят — це забезпечення в УНСоюзі. — Управа.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 271, подає до відома своїм членам, що на Річних Зборах в дні 17-го січня ц. р., перевибрано ту саму Управу зі зміною касира, а саме: П. Німець, предс.; В. Шабатура, кас.; І. Чопко, секр. Контр. Ком.: С. Сидор, В. Костів, П. Баль. Рівнож подається до відома членам, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 21-го лютого 1960 р., в год. 2-ій по пол., в церковній залі на Лакаванна Евеню. Проситься усіх членів прибути на означений час, бо є важливі справи до полагодження.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю, 21-го лютого 1960 р., в год. 2-ій по пол., в церковній залі, при 305 Hudson Ave. Проситься членів прибути чисельно, бо треба вибрати ще одного урядника і доповнити екзекутиву (уряд). Якщо буде відповідне число членів, то секретар прочитає братський статут і деякі параграфи реба буде змінити, про це була дискусія на минулих Зборах. — К. Шевчук, предс.; Ф. Голод, фін. секр.; В. Симонів, кас.; Р. Пристай, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Верховина", Від. 184, повідомляє, що на Загальних Річних Зборах в дні 17-го січня ц. р., вибрано новий уряд Відділу в такому складі: П. Содоль-Зілинський, голова; І. Винник, заступник гол.; Н. Коваль, кас.; В. Ластовецький, секр. До Контрольної Ком. обрані: І. Іваськів, Д. Костинюк і о. М. Кулинич. — Місячні сходини відбуваються кожної третої суботи місяця, в домівці видавн. корп. „Булава", при 423 Схід 9-та вул. (Мангаттен), від год. 3:30 до 5 по пол., коли то треба вплачувати обезпеченеві вкладки, за вимком літніх місяців. Секретар прийматиме теж вкладки у себе вдома — 29 Схід 7-ма вул., Ню Йорк 3, Н. Й. — Телефон: GRamercy 5-1547) — Управа.

ГЕМТРЕМК, Миш. — На Зборах Т-ва „Згода", Відд. 20, які відбулися 17-го січня ц. р. вибрано Управу на 1960 р., а саме: Й. Пригарський, предс.; І. Лотоцький, заст.; А. Триш, фін. секр.; Й. Косій, рек. секр.; І. Крупка, кас. Контр. Комісія: П. Драган, В. Тустанівський, М. Черній. Опікуни хворих: Антін Красіцький, Д. Рубаха, Й. Годяк. — Далі повідомляємо, що Місячні Збори Відділу відбудуться в неділю, 21-го лютого 1960 р., в год. 2:30 по пол., в залі Укр. Кат. Гайскул при Генлей вул. Просимо прибути на ці Збори.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 5, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 20-го лютого 1960 р., в церковній залі, при 3709 — 31st Ave., в год. 7-ій веч. Просимо привести нових кандидатів і вплачувати свої вкладки на час, бо Відділ має висилати гроші до УНСоюзу найдалі до 25-го кожного місяця. — Управа.

WEST ISLIP, L. I., N. Y. — Відд. 433, в дні 17-го січня ц. р. відбув Загальні Річні Збори. Після слова голови Управи Відділу п. Вемка, члени вислухали доповідь фін. секр. п. Рудника та касира п. Д. Завирюхи. Збори ухвалили фінансовий звіт за 1959 р., затвердили роботу Управи, а зокрема фін. секр. за приєднання 6 нових членів та вибрали нову Управу в такому складі: С. Вемко, голова; Рудник, фін. секр.; Д. Завирюха, кас.; І. Соломаха, тех. секретар. Контр. Комісія: п. Дмитрів та п-ні Г. Ландвир.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Відд. 170, повідомляє, що Збори відбудуться у п'ятницю, 19-го лютого 1960 р., в УНДомі, при Fleet St. Проситься членів громадно прибути на Збори та вирівняти свої чл. вкладки. — П. Мелень, предс.; В. Плечонь, кас.; І. Грабар, секретар.

НЮ БРУНСВІК, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Від. 353, повідомляє, що Річні Збори відбулися в дні 23-го січня ц. р., на яких вибрано Управу на 1960 р. в такому складі: Й. Куцак, пр.; І. Тарнавський, заст.; Н. Василюк, секр.; М. Василюк, заст.; М. Семчишин, кас.; В. Оріховський, заст.; П. Грабович, контр.; А. Ткачук, контр. — Збори відбуватимуться на майбутнє в тому самому дні, як попередніх років, без жадних змін. На Зборах переведено збірку на будову Семінара св. Василія в Стемфорді, Конн. Та збірка буде продовжуватися до 25-го лютого ц. р. і тому проситься тих членів, які ще не мали змоги пожертвувати на цю благородну ціль — можуть ще зробити тепер.

ОМАГА, Небр. — Відд. 356 повідомляє, що Річні Збори, які відбулися 17-го січня 1960 р., вибрали нову Управу на 1960 р. в такому складі: О. Прудивус, гол.; М. Воробець, секр.; М. Гошуляк, кас.; С. Акулова, культ.-осв. реф. і заст. голови. Два заступники Управи: Г. Ткачук і М. Богуніс. Господар і бібліотекар: А. Клюка. Контр. Комісія: о. Я. Свищук, п-ні Ю. Дуган і М. Бутим. Опікуни хворих: п-ні М. Клячинська, п-ні М. Клюка і п-ні Е. Прудивус. — Просимо всіх місцевих і поза-місцевих членів вплачувати чл. вкладки до секретаря Відділу перед 25 кожного місяця, бо по 25-ім висилаємо гроші до УНСоюзу.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліф. — Повідомляємо, що Річні Загальні Збори Відділу 257 ім. І. Годяка, відбудуться в суботу, 27-го лютого 1960 р., в год. 7:30 веч., в залі укр. прав. церкви св. Володимира, при Мелрос вулиці. На денному порядку: звіти відділової Управи та Контр. Комісії, вибір нової Управи та справа Великої Союзової Імпрези „Радість Весни", що має відбутися в суботу, 30-го квітня ц. р., в год. 8-ій веч., в розкішній серійській залі при 2308 Вест 3 вул. (близько Алварадо) в Лос Анджелесі, Каліф. Така Союзова Імпреза „Радість Весни" — з гарною та веселою програмою, з найкращою оркестрою і танцями до пізньої ночі, добрим буфетом і т. п., відбудеться з нагоди спеціяльної кампанії за новими членами, яку проголосив Головний Уряд УНСоюзу та з нагоди 10-ліття існування нашого Відділу — і тому, що перед нами така, перша, велика подія — просимо всіх Шановних Членів обов'язково взяти участь в Річних Зборах, щоб спільно порадитися, що та як найкраще зробити, щоб та імпреза та кампанія за новими членами, були успішні. — М. Новак, гол.; П. Сельчак, секр.; Й. Жук, кас.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

ТАРЗАН, ч. 4405. Зловлений.

GEORGE-ROCKE ESCAPED, BUT TARZAN WAS SUBJECTED TO JIM CROSS' WRATH. "I, SPOKESMAN FOR THE OCTOPUS GOD, CHOOSE THIS MAN FOR SACRIFICE -- TOMORROW!"

THE NATIVES BOWED IN AWE. "AS YOU WISH, O VOICE OF KRAKA—"

"TAKE HIM TO THE VILLAGE," BELLOWED CROSS. "ALERT EVERYONE FOR THE CEREMONY!"

Джордж Рокі втік, але Тарзан був підкорений гнівові Джіма Кросса. — Я, представник божка восьминога, вибираю цю людину на жертву... завтра!

Тубільці похилилися в пошані. — Як бажаєте, о голосе Крака...

— Веріть його до села, — гримотів Кросс. — Повідоміть всіх про церемонію!